

בס"ד, כ"ט כסלו ה'תשס"ט, ערש"ק פרשת מקץ - גיליון מס' 16

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 15:50

מנחה ע"ש: 15:45

שחרית: 9:15

מנחה: 15:40

יציאת השבת: 17:10

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, בלרוס

חדש בפינסק

למסיבות חנוכה. נר ג' דחנוכה - מסיבת חנוכה בבית הכנסת. נר ד' דחנוכה - מסיבות חנוכה למשפחות השליחים. גברים - בבית משפחת פילטשיק, נשים - בבית משפחת ליטקה. נר ה' דחנוכה - האירוסין של בוגרי בתי הספר "בית אהרן" - פינסק" אברהם קרול נ"י עם רבקה פולקובסקיה תחי'.

סיכום השבוע החולף. נר א' דחנוכה - הקונצרט של הקהילה היהודית בפינסק. נר חנוכה הודלק ברב עם למול כ-500 איש מרחבי בלרוס. נר ב' דחנוכה - אחרי הצהריים התקיים המבחן הפומבי לתלמידי בית הספר "בית אהרן" - בניס". חתן ההלכה - יעקב שמגין מכיתה 7. סגן זהב - וובה אבטושקו מכיתה 9*. סגן כסף - ברוך בולגין' מכיתה 8. לאחר הדלקת הנרות חולקו הכיתות בין משפחות המורים

ועל המלחמות

הגרביצ"ג שליט"א

בתפילת "על הניסים" אנו מודים להשי"ת על כל הניסים, על כל הנפלאות ועל כל התשועות שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

אלא שישנה תוספת שלכאורה אינה מובנת "ועל המלחמות".

מאימתי אדם מודה על עצם המלחמה?

ואמנם ישנם מצבים בחיים בהם עצם המלחמה היא חלק מהמטרה. כשאדם נמצא במלחמת היצר, כל מלחמה מחשלת אותו ומקדמת אותו לשלב הבא מול היצר. וזהו מה שנאמר "כי שבע יפול צדיק וקם" הצדיק עובר ממלחמה למלחמה למען מטרה אחת "וקם".

ולכן אנחנו מודים "ועל המלחמות", תודה על עצם המלחמה. שעל ידי המלחמה הזו קיבלתי את הכח להתעלות ולהגיע למלחמה הבאה.

נר ה' נשמת אדם

הבה"ח ברוך שאפנס נ"י

הסיבה של הדלקת נרות שבת היא, שלום בית. ובוה שמדליקים נר לכל ילד במשפחה מדגישים שכל אחד ואחד נחשב. - המוסר הנלמד מנרות השבת - לגרום לשלום בית ע"י וותרנות, נתינה וגמישות.

הסיבה של הדלקת נרות חנוכה היא, לפרסם את הנס. איך שלחמו על העקרונות ולא ויתרו. ואנו רוצים להראות לעולם שלא יעזור כלום, אנחנו נעמוד על העקרונות שלנו. - המוסר הנלמד מנרות חנוכה - שצריכים להיות לוחמים ועקשנים. ואם כן, - אנו - שמנסים ללמוד מאבותינו איזו דרך ללמוד, ותרן וגמיש או עקשן ולוחם.

התשובה היא גם וגם ואי אפשר זה בלא זה. אנו מדליקים נרות שבת בתוך הבית, בשביל אנשי הבית. ובחנוכה מדליקים נרות בחלון או בפתח, לאנשים שבחוץ.

ללמד, כלפי העולם החיצוני ואומות אחרות, אנו לוחמים, עקשנים ולא מתגמשים על העקרונות שלנו. לעומת זאת, בתוך הבית ובתוך המשפחה, המטרה היא לבנות שלום בית על בסיס וותרנות. נתינה וגמישות.

העלון מוקדש לרפואת אליהו יעקב בן אסתר ברכה ואסתר בת פאינה

סיפור לשבת חנוכה

היה זה ליל חורף אפל.

הקור חדר לעצמות ואנו תעינו בחשכה. כאשר אבד לנו הנתיב בו הצטרנונו ללכת למחוז חפצנו. מפאת העלטה הכבדה שמלאה את האוויר לא יכולנו לקבוע היכן אנו נמצאים ואיך עלינו לכוון את הליכתנו.

מרחוק, מתנוצץ אור קלוש ודק. כחודו של מחט. ואנו הולכים בכיוון ההוא.

אנו – שלושה יהודים נודדים – הולכים לאט לאט כשהאור מתרחב ומתקרב אלינו. כן, זה ברור כבר. שלושה נרות דולקים. היום חנוכה! הנר השלישי. כאן גר יהודי - וחמימות יהודית משתפכת בליבנו.

"ריבונו של עולם", נאנח חברי לנדודים, "היכן אנו נמצאים כאן בלילות החשוכים והקרים של סיביר? אני כל כך מתגעגע לאותם הלילות הנהדרים בבית, ליד תנור הלבנים שהפיץ חום נעים בבית. הרוחות השתוללו בחוץ ושרקו בדומיית הלילה כאילו לסייע לשיר "מעוז צור" שהושר על ידי הילדים, שחיכו לדמי החנוכה. אה, ריבונו של עולם, מתי יבוא הסוף לצרות והנדודים?"

ובכל זאת, יצקו בנו שלושת הנרות תקווה חמה, שבאותו בית נמצא דמות יהודית שתקבל אותנו – העייפים והרצוצים מן הקור.

ואכן כך היה.

זה היה בשבילנו די והותר במצב האומלל שלנו. הרי כמה התגעגענו אחרי דמות יהודית. עיניים יהודיות. זה חודשים שאנו נודדים בשימון הסיבירי האינסופי. כאשר אנו ניזונים משיירי הפרוסות היבשות שאנו מבקשים אצל איכרי הכפרים. אנו משרים את הפירורים הללו במים קרים ואוכלים אותם בדיוק כמו התרנגולים שגידלנו פעם. אבל, כמובן, בפחות תיאבון.

היה זה בחצות הלילה כאשר הגענו לדירה משם נוצץ האור. דפקנו על הדלת. לא בלי דפיקת לב. קול עבה ברוסית טיפוסית נשמע לפתע: "מי זה?" העזנו וענינו: "שלושה יהודים". הדלת נפתחה ויהודי, שזקנו הלבן כשלג הסיבירי יורד על פי מידותיו, ניצב בפנינו. הסתכלתי בתוך העיניים העמוקות הללו ויכולתי לחוש בהן מה שנקרא "רגש השתתפות". דבר שלא ראינו כבר עידן ועידנים. כל הזמן שאנו מסתובבים במרחב השלגי ראינו רק עיניים אשר הלעג הסדיסטי נשקף מהן.

היהודי נעל את הדלת ופקד עלינו, באידיש עסיסית, לשבת על קרש המונח על שתי תיבות. השאלה הראשונה שהציג בפנינו: "מהיכן יהודים יודעים שכאן גר יהודי?"

"מה זאת אומרת?" עניתי לו, "הרי ראינו את נרות חנוכה המאירים מן החלון".

"אוי לי!" נאנח היהודי שנראה כמפוחד מאוד, "שכחתי להוריד את הוילון..." הוא החיש את צעדיו, לגמרי לא לפי גילו, לעבר

החלון והיזז מיד את הוילון. הוציא אנחת רווחה ואמר לנו, כשהוא סופר כל מילה: "אילו היה נודע בכפר הרחוק מכאן חצי מיל שאני מדליק נרות חנוכה ומטפל ב"צרמניה דתית", היו עושים ממני "עסק" שלם: היו מלשינים עלי בפני הקומיסר של הכפר, שהוא רשע עריץ. היו אומרים לו שאני מנצל את מעט השמן בשביל "צרכים לא פרודוקטיביים". בסופו של דבר היו מביימים נגדי מעשה ריגול בגלל העמדת נרות של חנוכה על גבי החלון..."

כשאמר את המשפט האחרון נעצר לפתע מרוב התרגשות. כנראה שדיבר "יותר מדי". אמנם כפי שיש להכיר ביהודים הללו, זה פרצוף יהודי מובהק. אין מה לחשוש מפניהם. אבל מה אפשר לדעת היום...

כאן באתי לעזרתו והעברתי את השיחה אל קוים אחרים. הזקן היה מרוצה מזה מאוד. כעבור עשר דקות היתה כבר מוכנה עבורנו ארוחת ערב טעימה – לחם עם גבינה, ובתור קינוח - קצת וודקה.

כבר מזמן שלא טעמנו מאכל חגיגי כזה. בשבתנו על השולחן יחד בסעודת החנוכה, סיפר לנו שהוא בא מישוב נידח על יד ארכנגלסק. אביו היה עובד אדמה בתקופת הצאר הרוסי והתמסר לחינוך ילדיו פחות מדי. הוא התייתם מאביו בילדותו וכך היה תועה במרחבי רוסיה עד ש"ריחמו" עליו הבולשביקים ושלחו אותו יש לסיביר בגלל... "קשרים אימפריאליסטיים".

הוא הוסיף לספר שהוא נשאר עם הארץ. אבל דבר אחד הוא זוכר: כאשר אביו היה מדליק כל שנה נרות חנוכה והיה מספר לנו הילדים "כי קומץ יהודים אמיצים ניצחו את החיל היווני החזק והחזיר את הקדושה לארץ הקודש". על זה שומר הזקן במסירות נפש. הוא זוכר אפילו שאביו אמר לו פעם שמצוה לראות את הנרות הללו, ולכן הוא יושב ומסתכל על הנרות הדולקים עד חצות הלילה בלי לגרוע מהם עין.

היהודי התרומם פתאום מכיסאו השבור ופנה אלינו לפתע:

"תראו יהודים! אדם גלמוד אני. מרוחק מעמי. כאן אפל וקר, אבל כשאני מסתכל על השמים, אני אומר: 'ריבונו של עולם אתה אלוקי ואני יהודי!' – ומיד אני מרגיש רווחה בלב. הנרות האלה מאירים לי בחשכה האופפת אותי. תמיד אני מהרהר. כשם שניצחו אז המעטים את הרבים כך יעזור גם לנו ה' מהשמים, ומאחורי העלטה הכבדה יופיע שחר גאולתנו וניגאל מהאויבים..."

שוב הפסיק באמצע. בעיניו הוצתה אש נעורים שריצדה מול אור הנרות הזורקים צללים לכל צד.

כשיצאנו משם בבוקר מוקדם, להמשיך בנדודינו בארץ ניכר, שאבנו עידוד מהתום של אותו זקן סיבירי החי לו אי שם בשימון החורפי באמונה פשוטה ותקווה חמה.

סיפור לשבת חנוכה

מלכה. לסוחרים לא הייתה כל ברירה והם רטנו על שלא נסעו עם מוטל, שבוודאי כבר הגיע למקום היריד.

פינייה סיים את ארוחתו, בירך על המזון בכוונה גדולה והמתין עד שכלתה טיפת השמן האחרונה מן הנרות והם כבר אחד-אחד. רק אחרי כן הוא יצא לרתום את הסוסים לעגלה. כאשר ישבו כבר בעגלה ופינייה עודד את סוסיו להליכה מהירה יותר בקריאות "דיאו" לגלגו עליו הסוחרים באומרם כי שום קריאות "דיאו" לא יעזרו לגבי סוסים כחושים אלה הנראים כפגרים המהלכים על ארבע פינייה ידע כי הצדק אתם. הוא ידע יפה כי את הסוסים יש לדרבן בחציר ריחני או במנה הגונה של שבולת-שועל ולא בצעקות "דיאו". אולם מה הוא יכול לעשות? בקושי הוא מוציא את פרנסתו מעבודת מעבדות העגלונות ואם כי הוא תמיד מקדים לתת את אכלם של סוסיו, יודע הוא כי זה מספיק בקושי כדי שלא יתפגרו מרעב.

נוסע לו פינייה והנוסעים שהשלימו כבר עם גורלם, נרדמו וישנים שנת ישרים. הכוכבים נוצצים ממעל, כאילו קורצים לו, לפינייה, ומאחלים לו דרך צלחה. העגלון הזקן מביט סביבו ומתפעל מיופי הטבע המתגלה לעיניו. מרחבי אינסוף מושלגים, החלו לעטות מעטה לבן, ככלה בחופתה. אט אט נעצמות עיני העגלון, ראשו נשמט על כתפיו, הוא מרפה מהמושכות ונרדם.

הדרך עוברת ביער עבות ומקיפה אגם קטן. בחורף כאשר מימי האגם קפואים, אפשר לעלות עליו בעגלה ולחצותו. אולם עתה, שהחורף אינו קר ביותר, מסוכן הוא אפילו להתקרב לאגם זה. העגלה רצה קדימה, פינייה ישן והמושכות רפויים, תלויים לצידו של העגלון. הנה הם מתקרבים, הנה הם כבר על שפת האגם, אולם הסוסים עושים עתה תפנית חדה, אינסטינקטיבית, מתרחקים מהאגם וממשיכים לרוץ בדרך הסלולה.

כאשר פינייה פתח את עיניו, החלו כבר השמים להאפיר. מרחוק הוא ראה את ראשי הבתים ותמה כיצד זה הגיעו כל כך מהר לעיר, שהייתה מחוץ חפצם. לפי חשבוננו היה עליהם לנסוע עוד כשעתיים-שלוש. פינייה נוהג את העגלה לאכסניה בה נוהגים הסוחרים להתאכסן, בבואם העירה. הדלת עודה נעולה, והסוחרים, שאף הם התעוררו בינתיים, מתפללים כיצד זה הגיעו כה מהר. האמנם קפצה להם הדרך? והפלא הגדול שבעתיים, כאשר הם נוכחים לדעת כי מוטל ונוסעיו טרם הגיעו, למרות שיצאו לדרך זמן רב לפנייהם.

בינתיים האיר השחר, והסוחרים נטלו את טליתותיהם והלכו לבית הכנסת. משם הם יצאו ליריד וכפי שהתברר לאחר מכן האירה להם הצלחה פנים והם עשו עסקים מצוינים. רק כעבור מספר שעות, כאשר הם חוזרים לאכסניה לאכול ארוחת בוקר ולנוח קמעה – מגיע מוטל עם נוסעיו, כשהם רועדים מקור. "מה קרה לכם, למען השם?" – שואלים נוסעי פינייה את מוטל והאנשים שבאו עמו. "ומה קרה לך מוטל?" – מוסיפים הם להקשות – הלא יצאת זמן רב לפנינו וסוסיך מהירים הם כשדים, מדוע התמהמהת כל כך?" "הגידו לי אתם" – משיב מוטל בשאלה משלו – "הגידו לי האם פינייה נסע מעל לאגם?" הסוחרים מושכים בכתפיהם, אין הם יודעים איפה וכיצד נסע פינייה.

"לי לא הלך הפעם כל כך טוב" – מספר מוטל מבוש. "הסוסים שלי הוליכו אותי ישר על האגם ושם נשבר הקרח תחתינו. היה לנו מזל שזה קרה קרוב אל שפת האגם. אלמלא כן היינו טובעים שם מבלי שאיש יידע לעולם מה קרה אתנו. גם כך טבלנו טבילה הגונה ויצאנו מהמים הקרים כל עוד נשמט רוח חיים באפינו. לאחר מכן לא יכולנו, כמובן להמשיך בניסיעה כי בגדינו קפאו עלינו והיינו מוכרחים להיכנס לבית איכרים סמוך, להתפשט לייבש את בגדינו. אין פלא אפוא שהגענו באיחור כזה..."

"אתה רואה, מוטל, שלא היה כדאי למהר כל כך. נרות החנוכה שהשארת מאחוריך מבוששים, לא מחלו לך על כך שרצת מהר-מהר והפכת עולמות, כדי להביא את הנוסעים שלך לפני פינייה. השם יתברך הזהיר אותך, מוטל, ואתה חייב לברך ברכת הגומל שיצאת שלם מכל העניין הזה, אתה וכן סוסיך"

"כן, כן, אני הסקתי את המסקנות המתאימות" – אמר מוטל בארשת רצינית. "להבא לא אבייש את נרות החנוכה ולא אשאיר אותם לבד בחדר. מה אני, לא יהודי"?! ...

לפני שנים רבות, כאשר הרכבת הייתה עדיין, כמו שאומרים, בחיתוליה והיא נסעה רק בין ערים גדולות אך לא בין עיירות וכפרים – תפסה העגלה הרתומה לסוסים מקום חשוב ככלי תחבורה שבאמצעותו אפשר להגיע ממקום למקום. בעיקר היה זה כך במזרח אירופה, שם נסעו הסוחרים לירידים, או העבירו סחורות ממקום למקום בעזרת העגלה. העגלונים, בעלי העגלה, שימשו לא אחת גם כדוורים, כשהם מעבירים ממקום למקום כסף או מכתבים.

בעיירה המזרח-אירופית בה מתרחש סיפורנו, הצטיינו שני עגלונים. אחד מהם היה צעיר, בחור כארז ושמך היה "מוטל בעל העגלה". סוסיו של מוטל היו דומים לבעליהם: הם היו שדים משחת, מהירים, גאים ואמיצים. סוחרים צעירים ששמו להם למטרה להיות ראשונים בכל יריד, העדיפו לנסוע עם מוטל הצעיר. הם ידעו כי הוא תמיד מוכן לצאת לדרך ואינו זקוק להכנות מרובות לשם כך.

העגלון השני היה יהודי קשיש, מתון ומיושב, הוא היה ירא-שמים גדול, אם כי לא נמנה על הלמדנים הגדולים. נהג להתפלל בכוונה ולומר אחרי התפילה מספר פרקי תהלים וככל שיכול השתתף אף בשיעורי הלימודים בכית הכנסת שלו. הוא שמר בקפדנות את כל המצוות והיותו עגלון לא הפריע אותו בכך. שמו היה פנחס אולם כולם קראו לו "פינייה בעל העגלה". סוסיו של פינייה היו כחושים ותשושים וגם לא צעירים ביותר. בשום פנים ואופן לא יכלו להתמודד עם סוסיו האבירים של מוטל. כנגד זה רחשו לו האנשים אימון רב ונהגו לשלוח דרכו סכומי כסף ניכרים, וכן סחורות שלגביהן לא הייתה השעה דוחקת.

כך שימשה עגלתו של מוטל בעיקר להובלת אנשים "אקספרס" ואילו של פינייה להובלת סחורות. לפעמים הצטרפו אל פינייה גם סוחרים קשישים שלא אצה להם הדרך ממש כמו לפינייה עצמו והיה להם זמן וסבלנות לנסוע אתו.

בין שני העגלונים התפתחה תחרות שקטה ומוטל הצעיר ניסה "לחטוף" את לקוחותיו הקבועים של פינייה בהציעו להם שירות מהיר יותר. הזקן מצידו היה בעל בטחון ושם את מבטחו בה שימציא לו את פרנסתו.

פעם אחת, והיה זה במוצאי שבת חנוכה, עמדו מוטל ופינייה לצאת לדרך עם מספר סוחרים שביקשו להגיע ליריד השנתי בעיר הסמוכה. בחוף השתוללה סערה ובמשך כל השבת ירד שלג בלי הפוגות. לפנות ערב הפסיק השלג לרדת וכפור עז הורגש בחוף. הדרך הייתה בחזקת סכנה, אחרי שכמעט כל הלילה יצטרכו לנסוע כדי להגיע לעיר במועד.

מוטל היה שבע רצון. שלושה סוחרים סיכמו איתו עוד לפני שבת, שמייד אחרי הבדלה הוא יסע אתם, כדי שיוכלו להיות ראשונים ביריד. הוא "בלע" תפלת ערבית בגמיעה אחת, אחר כך הדליק נרות חנוכה ומבלי לחכות עד שהנרות יכבו, הוא רתם את סוסיו, הושיב את הסוחרים ויצא לדרך. הנוסעים שהיו מכורבלים בשמיכות צמר עבות ועל ראשם כובע-פרווה, הביטו בהנאה על מוטל הצעיר ועל סוסיו הגיבורים. עוד כמה שעות – הרהרו – הם היו ביריד ויקדמו את כל המתחרים שלהם. העגלה של מוטל החליקה בקלות על הלג השלג ונרות החנוכה המבוששים בהבו בבית בסימני-שאלה כאילו הושמו במקום לא נכון...

גם פינייה בעל העגלה עמד לצאת במוצאי שבת עם שני סוחרים לאותו יריד עצמו. אולם שעה שמוטל כבר היה בדרך, עמד פינייה בתפילת ערבית יחד עם הציבור. הוא, כדרכו, לא מיהר גם עכשיו. אחרי התפילה הלך פינייה הביתה, הבדיל על הכוס, הדליק נרות חנוכה, אמר "הנרות הללו" וישב לערוך סעודת "מלוה מלכה". הוא לא העלה בדעתו כלל שאפשר לצאת לדרך, כל עוד נרות החנוכה דולקים.. הנוסעים של ר' פינייה, אם כי לא מיהרו כל כך, בכל זאת התחילו לאבד את סבלנותם. הם קיוו כי לפחות הפעם לא יעשה פינייה כל כך הרבה "הכנות" לנסיעה והנה הוא יושב ועורך סעודת "מלוה מלכה", שעה שמוטל עם המתחרים נמצא כבר בדרכו ליריד...

הם פנו אל פינייה וזרוזו אותו לצאת לדרך. הסבירו לו כי זה לא סתם יריד כי אם יריד שנתי, גדול וחשוב והם מוכרחים מיד לצאת לדרך, כדי שלא לאחור. פינייה הרגיע אותם באומרו כי רבונו של עולם "יספיק" לתת להם פרנסה גם באיחור של חצי שעה. באומרו זאת הוא אף הזמין אותם להצטרף אליו למלוה

סיפור לשבת הנוכה

כך הם קיוו – להוציא ממנו את "סודות" והעיקר, את רכושי המוחבא.

"שני שודדים מזוינים התיישבו לידי בעגלה ואילו שלישי נטל לידיו את המושכות. הם נסעו זמן רב ובסופו של דבר נעצרה העגלה במקום כלשהו, שהיה מוסתר בסבך העצים וכפי הנראה שימש מקום מסתור עבור הכנופיה.

"הורידו אותי מהעגלה והביאו אותי בפני ראש הבריונים, פרא-אדם אכזרי, שחקר אותי על אודות העסק הדחוף, שבלולו העזתי לעבור את היער העבות, לבדי באישון לילה. בעיקר עניין אותי, כמובן, לדעת, היכן אני מחזיק את כספי... שוב ושוב ניסיתי לשכנע אותו כי אני אומר את האמת ורק את האמת, אולם הכל היה לשווא. ה' היה בעזרי וכך הצלחתי להחזיק מעמד בעינויים הקשים שהיו מנת חלקי בשעות הבאות. גבי היה זב דם מהמכות שספגתי, כאשר השודדים כלאו אותי בתוך מרתף לאחר שלא סיפקתי את סקרנותם ולא יכולתי לתת להם תשובה אחרת מזו שנחתי כבר קודם לכן. איכשהו הרגשתי כי זהו העונש המגיע לי על הצעד הפיזי שעשיתי.

"שהייתי באותו מרתף במשך כל הלילה וכן ביום לאחר-מכן. השמש כבר עמדה לשקוע, כאשר ראש הבריונים נכנס והעיר אותי בגסות. שוב הוא ניסה לחקור אותי ושוב הסברתי לו את אשר אמרתי אינספור פעמים קודם לכן. ניסיתי לתאר באוזניו את התענוג הרוחני הגדול שנופל בחלקו של מי שעושה את החג במחיצת רבו וכן את קשר האמונה והאימון ההדדי, הקושר אותנו, חסידים, כחבורה אחת.

"כאשר סיימתי לדבר, ראיתי כי ראש השודדים שקוע בהרהורים. לאחר דקות מספר הוא קם לפתע, הביט היישר לתוך עיני ואמר: "אנחנו נבדוק ונראה אם הסיפור שלך אכן נכון ואם אמנם יש לך אמונה בלתי מעורערת בה' וברבי שלך. הרי אתה יודע שהיער הזה שורץ סכנות מכל הסוגים. אפילו האנשים שלי פוחדים לעבור בו לבד ועושים את דרכם בו בקבוצות. יש כאן זאבים רעבים ושאר חיות טרף למיניהם. אנחנו נשחרר אותך, נחזיר לך כל מה שלקחנו ממך ותלך לדרכך לחיים ולשלום. יש לך סיכויים שווים להיטרף על ידי חיות או ליפול לאחד הבורות ולמצוא את מותך שם. כמעט שאין לך סיכוי לצאת מכאן בחיים. האם אתה מוכן לנסות את מזלך?"

"נחרדתי למחשבה לעבור ביער לבדי, בהיותי מודע לכל הסכנות שראש השודדים תיאר באוזני בצורה כה מושלמת. אולם, חשבתי לעצמי כי ה' חנון ורחום ובוודאי ישמור את דרכי. הישרתי מבט אל עיניו של רב השודדים ואמרתי לו כי בעזרת השם אני אעשה כפי מה שהוא אומר ומקווה לצאת מזה בשלום. שוב ננעצו בי העיניים, כאילו ניסו לחדור למעמקי נפשי ולאחר מכן אמר לי השודד: "אם תגיע בשלום לפרברי עירו של רבך, זרוק את הממחטה שלך לתוך התעלה שמאחורי תמרור הדרך העומד שם. אנשי יהיו שם כדי למצוא ולהביא אלי את הממחטה. אם אכן יביאו אותה, זה יהיה לי האות שהצלחת לצאת מן היער בשלום. במקרה כזה אפרק את הכנופיה שלי ואחזור בתשובה".

"שמחה גדולה מצד אחד, על האפשרות לקדש שם שמים שנפלה בחלקי, ופחד גדול ממה שמצפה לי בשעות הקרובות – היו הרגשות שאפפו אותי כאשר עליתי על העגלה שהוחזרה לי ועזבתי את מקום מחבואם של השודדים. הלילה היה חשוך ומכל הצדדים נשמעה יללת הזאבים שהריחו כנראה, כי טרף קל מחכה להם. הסוס שמשך בעגלתי עמד מלכת, הואיל ולא יכל לראות אף שביל ביער העבות. אולם לפתע פתאום נראתה לפני העגלה שלהבת קטנה, דקיקה, וככל שהיא התקדמה, הלך הסוס בעקבותיה וכך עברנו בהשקט וביטחה את קטעי היער הבלתי חדירים ביותר, כשהלהבת צועדת לפנינו, כאילו הייתה נר חנוכה שנשלח במיוחד על ידי ה' כדי להדריך אותי בשלום עד בואי אל הבית הזה. חיות רעות התגודדו סביבנו, מוכנות כל רגע להסתער על הסוס ועלי, אולם ברגע שהבחינו בשלהבת, נסוגו ונעלמו כלעומת שבאו. כאילו נפתח שביל במעבה היער ואני עברתי בו, כמו בני ישראל בשעתם שעברו בתוך הים ביבשה, עברתי כשאני אומר פרקי תהילים ומודה לה' על חסדיו שלא תמו.

"כך המשכתי בדרכי עד שהגעתי אל התמרור שהזכיר ראש השודדים ואשר סימן לי כי הגעתי אל היער שלך, רבי. שמת את הממחטה שלי במקום שצוין על ידי השודד ובכך אותתי לו כי קיימתי את חלקי בהסכם והגעתי בשלום למחוז חפצי. מי ייתן ויחזור השודדים למוטב, יכפרו על עוונותיהם ויתמו חטאים מן הארץ".

האישיים את סיפורו וכל העיניים הופנו שוב אל השלהבת הקטנה של נר החנוכה שעמדה לדעוך, לאחר שסיימה את תפקידה.

היה זה ליל חורפי סוער, כאשר הצדיק רבי ברוך ממזיבו' הדליק את הנר הראשון בחנוכה. חסידיו התגודדו סביבו והביטו בהתפעלות בשלהבת הקטנה, והאזינו בהתלהבות לברכות שביך רבי ברוך.

אולם, אך סיים הרבי את אמירת "הנרות הללו", החלה השלהבת הקטנה לרקד בעצבנות גדלה מרגע לרגע ולפתע נעלמה, כאילו נלקחה על ידי כוח עליון. תלמידיו וחסידיו של רבי ברוך הוכו בתדהמה. הם הביטו על רבם וציפו לראות כיצד יגיב הרבי לנוכח תופעה מוזרה זו. אך הרבי עמד ללא ניע, שקוע בהרהורים, כאילו חיפש אף הור את הסיבה לתופעה. כשהשמש ביקש לשוב ולהדליק את הנר רמז לו רבי ברוך שלא לעשות כן.

לאחר כמה דקות של המתנה מתוחה אורו פניו של רבי ברוך. הוא החל לזמזם את הפזמון "מעוז צור" וחסידיו הצטרפו אליו ופצחו בשירה אדירה. "הבה נשב ליד השולחן ונחוג את חג החנוכה כמו שצריך" – אמר רבי ברוך לחסידיו – "נר החנוכה ישוב אלינו, אחרי שייסיים שליחות חשובה, שהוטלה עליו על ידי בורא העולם".

אמונתם של חסידיו הייתה איתנה והם לא הרהרו לרגע אחר דבריו הקדושים. הם הסבו אל השולחן הארוך כדי להשתתף במסיבת חנוכה בחברת רבם, תוך צפייה מתוחה שיוודע להם מה הייתה הסיבה להיעלמו של נר החנוכה. רבי ברוך ביקשם להתאזר בסבלנות באשר עוד באותו לילה יוודע להם הסוד וישמעו את הסיפור המלא.

כך שרו החסידים שירי חנוכה עליזים, האזינו לחידושי התורה העמוקים שהשמיע רבם וחגגו את ליל חנוכה הראשון בשמחה והתלהבות, כפי שהיו נחוגים כל המועדים בחצרו של רבי ברוך.

היה זה שעת חצות כאשר אחד החסידים שישב בקרבת החלון, קרא לפתע: "רבי, רבי, ראה! נר החנוכה חזר!" כל הנוכחים הרבים קמו על רגליהם והביטו בפליאה באור הקטנטן שריצד שוב במקומו, ממנו נעלם לפני כן. הנר האיר שוב באור יקר, כאילו נשא את בשורת חג החנוכה מסוף העולם ועד סופו. רבי ברוך אמר לחסידים הנרגשים לחכות עוד כמה דקות ומיד יוודע להם מה בדיוק קרה לנר החנוכה, מדוע הוא נעלם וכיצד לפתע שב.

תור רגעים ספורים נשמע רעש גובר והולך של עגלה רתומה לסוס עד שהעגלה נעצרה ליד ביתו של רבי ברוך. עד מהרה נפתחה הדלת ואחד החסידים הקרובים והמסורים ביותר של רבי ברוך, שהתגורר בעיירה קטנה למרגלות ההרים, נכנס אל בית-המדרש.

גבדיו של האיש היו פרועים ועל פניו הייתה הבעת אימים, כאילו עבר חוויה קשה ביותר. בניגוד בולט למראהו החיצוני הקודר, זהרו עיניו של האיש והוא כולו אומר ושלווה רוחנית כאשר התכופף, כדי לנשק את ידו המושטת של רבי ברוך.

הרבי לחץ את ידי האורח בברכת "שלום עליכם" וביקש ממנו להתפלל ערבית ולהצטרף אל השולחן לאחר שידליק נר ראשון של חנוכה.

כך אכן עשה החסיד, ולבסוף התיישב ליד השולחן ופתח בסיפורו, כשכל החסידים מטים אוזן:

"לפני ימים אחדים פתחתי במסע כדי להגיע לכאן ולבלות את חג החנוכה במחיצתו של רבינו" פתח החסיד ואמר. "לפי החשבון הייתי צריך להגיע לכאן יום אחד לפני נר ראשון של חנוכה. הייתי מאושר לעצם המחשבה שעוד מעט אהיה כאן וציפיייה זו מילאה את לבי חום והתרגשות, עד שלא הרגשתי את הקור העז, את הגשם המזרזף ואת הרוח הסוערת.

כנראה שהייתי צריך להתאכסן בפונדק דרכים, לפחות ללינת לילה, ולחכות שמזג האויר ישתפר קמעה. אולם הייתי חסר-סבלנות וכבר רציתי להיות פה בכל מחיר. חשבתי שאם אמשיך לנסוע ללא הרף, גם בשעות הלילה, אוכל להגיע לכאן יום אחד לפני הזמן המשוער מראש. החלטתי ליטול סיכון ולהמשיך במסע גם בלילה, כדי להקדים ולהגיע לכאן".

"זו הייתה טעות גדולה" שיסע רבי ברוך את דברי החסיד. "אסור להסתכן בצורה כזו".

"אכן, רבי, עד מהרה נאלצתי להודות בעצמי בטעות החמורה שטעיתי. כאשר עברתי קטע ביער, שהיה חשוך ועבות במיוחד, שמעתי לפתע איוושה מוזרה ולפני שידעתי מה מתרחש, תפסו אותי ידיים שריריות, הפילו אותי מהעגלה וערכו חיפוש מדוקדק בחפציי.

"מיד התברר לי כי נפלתי קרבן לכנופיה של שודדי דרכים, שחשבו שאני סוחר עשיר במסע עסקים דחוף, הנושא בכיסו סכום כסף ענק...

"כשלא מצאו אצלי את האוצרות שקיוו למצוא, דחפו והכו אותי ולהסוף החליטו לקחת אותי אל ראש הכנופיה שלהם, שיצליח –